

Čitajući ovaj list...
za štampu...
u Puli...
OGLAS...
Broj: 1220.

HRVATSKI LIST

Izdati svaki dan u 5 sati jutro.

Viktor Hugo...
Lovo SCALIER, odvjetnik...
Narodni Dom...
Odgovorni urednik Ivan MARKON...
rač. aus. pošt. št. 26.795.

Godina IV.

U Puli, nedjelja 1. decembra 1918.

Broj 1220.

Viktor Hugo: Za bratimljenje naroda.

(Nastavak.)

A također vi, gospodo, a i ja s vama, i mi svi, koji smo ovdje sakupljeni, velino Francuskoj, Engleskoj, Pruskoj, Austriji, Španiji, Italiji i Rusiji: Doći će doba, kada će vam oružje ispasti iz ruku. Doći će doba, da rat medju Parizom i Londonom; medju Petrogradom i Berlinom, medju Bečom i Turinom biti će tako nemoćan; da se vjerovati ne može, kao sada rat medju Rouenom i Amiensom, ili medju Bostonom i Filadelfijom. Doći će doba, kad će se Francuzi, Rusi, Talijani, Englezi i Nijemci, ukratko svi narodi spojiti k višem jedinstvu da založe evropsko bratstvo, iste tako kao što su učinile posljednje francuske provincije, koje su sada u jednu Francusku spojene. Doći će doba kad ne će biti drugog bojišta, već pijace otvorene trgovini i duh-ljudski, otvarajući se novim idejama.

Doći će doba kad će kugle i granate ustupiti pred glasašim ceduljama i kad će općim glasanjem biti izabran veliki vrhovni sabor, da bude Evropi to, što je Engleskoj parlament, što je Francuskoj narodna skupština, i što je drugim narodni sabor. Doći će doba kad će u muzeumima pokazivati tepove, kao što se danas pokazuju sprave za mučenja, i svako će se čuditi, kako su ljudi mogli protiv sebe s takovim oružjem ratovati. Doći će doba, kad ne će biti nego same dvije države, i to država američka i država Evropska, koje će u sporazumu živiti, i preko mora bratske ruke jedna drugoj pružiti, i izmjenjujući urodu svojih polja, tvorevina svoje industrije, svoje umjetnosti i svojih duševnih sila, obradjujuć pustinje i radeći spomoću Boga na poljepšanju svijeta.

A na taj krasni dan nećemo morati čekati ni četiri stolne godina; živimo u doba brzo tekućem, tako brzo, kao sada nisu tekli nikad događaji i ideje, za našeg doba izvede često jedna godina ulogu jednoga vijeka.

Dakle, Francuzi, Englezi, Belgijanci, Nijemci, Slaveni, Evropljani, i Amerikanci, šta trebamo raditi, da bi nas taj uznešeni dan čim prije pozdravio? Trebamo se ljubiti.

Ljubiti se! I tako ćemo s božjom pomoći biti uvedeni u vječni mir.

Jer Bog je taj uzvišeni cilj čovječanstvu zaista sam odredio. Gledajte kako nam je svuda na pomoći. Kakovim pronalazcima nije dospio duh ljudski! Kakovi se napredak nije javio na svim stranama! Tvar postaje s dana na dan sve većom robinjom duha i sluškinjom civilizacije, uzroci rata gube se s uzrocima utrpljenja, udaljeni se narodi spajaju, daleki se krajevi jedan drugom približuju; a to je zblizenje početak općeg bratstva: Željeznim putevima pretvorila se sad Evropa u manju, nego što je u srednjem vijeku bila Francuska. Parobrodima se danas može brže putovati preko Ocejana, nego nekada preko Sredozemnog mora. Za kratko vrijeme moći će ljudi putovati po svijetu tako brzo, kao što su Homerovi Bogu putovali po nebesima. Još nekoliko godina i električka veza sloge zagrliti će cijeli svijet.

Zadubim li se, gospodo, u ogromne bujice tih događaja, nad kojima vlada ruka Gospoda, pomislim li na uzvišeni cilj ljudskog pokoljenja, na mir, i savnam li, šta providnost božija za njegov čini uz to, što mu se ljudaka politika stavlja na put: tu bolni osjećaj obuzme cijelo moje srce. Ili savnam li statistiku u budžetima evropskih naroda, nači ćemo da iznose na održavanje vojske našta manje, nego dvije milijarde godišnje; priračunamo li tome izdatku još sva vojnička skladišta, tu će se ukazati, da svi izdaci iznose pune tri milijarde. Pripojite sada još tome velikom izdatku gubitak vremena, najdražjih, najjačih i najmlađih ljudi, koje

vojsci služe, i onda će te moći lako pronaći, da stalna vojska u Evropi stoji najmanje četiri milijarde godišnje. Gospodo! Ovaj put je trajao mir trideset i dvije godine, a iza tih trideset i dvije godine bilo je izdano na rat sto i dvadeset milijardi! Predstavite sebi, da se evropski narodi nisu mrzili, već se zajednički ljubili, predstavite sebi, da je svaki prije htio biti čovjekom, a onda istom Francuzom, Englezom ili Njemcom. Da se čovječanstvo promjenilo u jednu veliku porodicu, i onda uzmete ogromnu sumu, koju ste dosad iz nepovjerenja bacali, a dati je na uzdržavanje pravog povjerenja i ljubavi.

Dajte tih sto dvadeset osam milijardi, što ste ih dali mržnji, ljubavi, dajte tih sto dvadeset osam milijardi, što ste dali ratu, miru! Dajte ih radu, inteligenciji, industriji, trgovini, plovi, zemljodjelstvu, nauci, umjetnosti, i predstavite sebi, kakovi će pridonjeti plod! Znate li, šta bi bilo, da se ogromna suma sto dvadeset osam milijardi za trideset i dvije godine, na taj način raspolagalo? Lice bi se svijeta preinačilo. Užine zemlje bile bi prokopane, željezni bi putovi prekrivali svijet, trgovačka plovidba bila bi sto puta veća, u pustinjama bi se podizala mjesta, pristaništa bi se podizala tamo, gdje su do sada bile strmenite pećine, Azija bi bila vraćena civilizaciji, Afrika čovječanstvu, čovjekovom radu bujalo bi bogatstvo iz svijet zemljinih žila, a patnje i bjede bi nestale.

(Nastavite se.)

OGLAS.

Pozivaju se svi građani, koji su pripadali austro-ugarskoj vojsci, a koji su se nastanili u meanoj općini Pula, dužni su da se prijave u uredu za evidenciju ovog kotarskog poglavarstva, i to sledećim redom:

Dne 2. decembra rođeni god.	1900.	1899.	1898.	1897.	1896.
" 3.	"	"	"	"	"
" 4.	"	"	"	"	"
" 5.	"	"	"	"	"
" 6.	"	"	"	"	"
" 7.	"	"	"	"	"
" 8.	"	"	"	"	"
" 9.	"	"	"	"	"

Za bivše vojnike, koji su bolesni, može prijavu učiniti koji član obitelji.

Tko se neodazove ovom pozivu, biće kažnjen po odgovarajućem zakonu.

Pula, 29. novembra 1918.

Up avitelj kotarskog poglavarstva
Villa-Santa.

Domaće vesti.

Otvoravanje pučkih škola. Ponedjeljak, dne 2. decembra počinje redovito obučavanje u pučkim školama i to samo za onu decu, koja su upisana u Narodnom Domu (škola u Nar. Domu i ulici Besenghi). Ujutro nekada dolju učenici, a posle podne učenice. Pripominje se, da će i ostale škole biti do malo dana otvorene. Zato se ustrijte, roditelji, jer je takvo doba.

Nj. Vis. Duca d'Aosta u Puli. Juče je stigao našem gradu u pohode N. V. Duca d'Aosta. Grad je bio svečano okičen, a oduševljenje neopisivo.

Gabriele d'Annunzio u Puli. Sa sigurnošću javlja se, da talijanski pesnik Gabriele d'Annunzio za koji dan će stići Puli u pohod.

Odbor česko-jugoslavenske socijalno-demokratske radničke organizacije pozivlje se na veoma važan pogovor, što će se održavati danas, u 3 sata poslepodne u društvenim prostorijama. Predsednik Vlajić.

Talijanska realna gimnazija u Pazinu otvara se po nalogu zapovedništva 61. divizije kralj. vojske sa sedištem u Pazinu.

Dnevne vesti.

Viceadmiral Cagni na Reči. Ovih je dana vrhovni zapovednik tvrđave Pule bio na Reči. Pučanstvo ga je primilo oduševljeno, pokrilo ga cvećem. Cagni ganut s dočeka reče: "Asti i Turin će moći biti jugoslavenska, ali Reka ne će nikad".

Novi građani Italije su svi narodi, što se nalaze s ove strane Sreznika, Nanosa, doline bohinjske Save i alpskih ledenjaka - narodi su napokon slobodni, građani su Italije, mudre i pravedne, velike i slavne Majke naroda.

